

**EDUCATIONAL TECHNOLOGIES OF PROFESSIONAL TRAINING
OF SPECIALISTS FOR THE TOURISM INDUSTRY IN MEXICO**

Summary. *In this article it is analyzed the educational technology of professional education of specialists in tourism in Mexico. The practice of professional education of specialists in tourism in Mexico is realised using the new educational technologies to stimulate the interest in learning and promoting a sense of success, progress, responsibility of students in their learning process. The most popular is interactive teaching technologies that focus on the individual learning,, the development in future professionals the cognitive skills, prognostic, creative, interactive activities, the formation of social maturity and education to achieve autonomy in various spheres of life.*

The form of organization of the students in the classroom is a cooperative learning method (training in small groups), which is implemented collaborating together to achieve common goals, and individual needs are met such as feeling themselves secure in the group of people, self-confidence, pride in their educational success, personal growth.

The examples of interactive technologies in the professional education of specialists in tourism in Mexico are the work in small groups, which is connected with independent research of any problem, simulation of life situations, using of role play, discussion, pending sentence, decision tree, "Brownian motion", "Aquarium", rain ideas.

Keywords: *educational technologies, professional training of specialists for tourism industry, educational system of Mexico.*

УДК 37. 013.83:377/378-058.17

Жижко Олена – кандидат педагогічних наук, докторант відділу андрагогіки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України

E-mail: eanatoli@yahoo.com

**ІНСТИТУЦІАЛІЗАЦІЯ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ
У ЛАТИНСЬКІЙ АМЕРИЦІ**

Освіта дорослих в Латинській Америці присутня в таких компонентах як вища та післядипломна освіта (формальна модель); курсах підвищення кваліфікації спеціалістів різного профілю, курсах з різних дисциплін (іноземні мови, бухгалтерія, курси для вчителів, тощо), наукових клубах, мистецьких, музичних, танцювальних, спортивних, тощо курсах та гуртках (включаючи ті, що пропонують Державні департаменти інтегрального розвитку сім'ї, університетські відділи обслуговування населення, інститути культури і спорту штатів та муніципалітетів й інші державні та приватні організації), тобто в усіх навчальних заходах, що систематично організуються для дорослих поза рамками офіційної

освіти та спрямовані на те, щоб задовольнити інтереси певних груп населення – в неформальній освіті.

Важливим аспектом в освіті дорослих є також інформальна освіта – спонтанний, незапланований процес, що дозволяє отримувати знання та навички впродовж накопичення життєвого досвіду та у взаємовідносинах з оточуючим людиною соціальним та природним середовищем.

У Латинській Америці проблеми освіти дорослих вивчали Ф. Адам, Х. Алонсо, А. Альварес, А. Алькала, Г. Арройо, А. Баттро, А. Галісія, С. Діас-Діас, Г. Ернандес, М. Ібаррола, Е. Ітурральде, С. Камперо, А. Каналес, П. Касау, М. Кастро-Перейра, П. Латапі-Сарре, Р. Лейс, Ф. Лопес-Пальма, Р. Лудохоський, А. Мартін-Гарсія, А. Маркес, Р. Піньєро, М. Родрігес-Конде, М. Руїс, Е. Сабато, Д. Тірадо-Бенеді, М. Торрес-Пердомо, Х. Трійя-Бернет, І. Фермін-Гонсалес, П. Фрейре й ін. Концептуалізації освіти дорослих і професійної освіти маргіналів у латинокарибському регіоні сприяв процес їх інституціалізації, що розпочався у 70-і рр. ХХ ст. та був спричинений такими подіями: Другою міжнародною конференцією з освіти дорослих (Монреаль, 1960 р.), Другою міжнародною конференцією з університетської освіти для дорослих (Монреаль, 1970 р.), Третьою міжнародною конференцією з освіти дорослих (Токіо, 1972 р.). Перші відділи андрагогіки в університетах країн Латинської Америки були відкриті під впливом науково-андрагогічних праць видатних американських і канадських учених, таких як Дж. Акер, Дж. Бернард, Г. Гоудбей, Дж. Інделс, М. Кулоу, Л. Маккензі, М. Ноулз, К. Оуен, Р. Свансон, К. Тоукчетт, Е. Хоултон, та започаткування відділу андрагогіки в університеті Монреалю у 1970 р.

Першою країною Латинської Америки, яка почала офіційне впровадження формальної освіти дорослих, стала Венесуела. У 70-і рр. ХХ ст. при сприянні спеціальної програми ЮНЕСКО з технічної допомоги країнам Південної і Центральної Америки й Карибського басейну для планування та організації кампаній з альфабетизації і розбудови програм освіти дорослих у Венесуелі відкрилися перші навчальні заклади для дорослих.

На регіональному рівні у 1965 р. за ініціативою Сальвадора створилася Міжамериканська¹ організація освіти дорослих, яка у 70-і рр. ХХ ст. стала Міжамериканською федерацією освіти

¹ Термін «міжамериканський» в латинокарибському регіоні не обов'язково означає, що мова йдеться про весь американський континент. Часто цей термін використовується для позначення винятково латиноамериканських країн (*прим. автора*)

дорослих (Federación Interamericana de Educación de Adultos – FIDEA), чією метою є організація професійних асоціацій інструкторів та волонтерів, які працюють з дорослими, та підтримка науково-дослідної роботи в сфері освіти дорослих і андрагогіки. Цілями федерації є також поширення інформації про науково-андрагогічні заходи та сприяння розвитку андрагогіки як наукової дисципліни.

У 1970 р. у Каракасі (Венесуела) пройшов Перший Міжамериканський Конгрес з освіти дорослих (I Congreso Interamericano de Educación de Adultos), на якому виникла дискусія щодо доповіді венесуельського ученого Ф. Адама «Андрагогіка – наука про навчання дорослих». Перші програми ліцензіатів з андрагогіки відкрилися в Університеті «Санто Домінго» (Венесуела) у 1972 р.; в Університеті інків «Гарсіласо де ла Вега» (Перу) у 1976 р. У 1974 р. був започаткований перший андрагогічний університет (андраверситет, або «університет для дорослих») – Національний експериментальний університет Венесуели «Симон Родрігес»; у 1984 р. – Міжамериканський університет дистанційного навчання Панами, у 1986 р. – Латиноамериканський університет третього віку Венесуели, а у 1989 р. – Університет третього віку Санто-Домінго у Домініканській республіці, Перуанська організація допомоги літнім людям і ліцензіат з андрагогіки у Національному перуанському педагогічному університеті Кантути [3, с. 112].

Регіональна система освіти дорослих консолідувалася наприкінці 70-х рр. – початку 80-х рр. XX ст. з інтенсифікацією і систематизацією науково-дослідної діяльності в галузі освіти дорослих й андрагогіки, що проводилася відділами магістратур й докторантур з андрагогіки провідних латиноамериканських університетів. У 1977 р. Національний експериментальний університет Венесуели «Симон Родрігес» відкрив першу в Латинській Америці магістратуру з андрагогіки, а у 1981 р. – першу докторантуру.

Починаючи з 80-90-х рр. XX ст. післядипломна освіта зі спеціальності «андрагогіка» пропонується у багатьох вищих навчальних закладах регіону: Національному університеті Коста Ріки в Ередії (Universidad Nacional de Costa Rica, Heredia), Університеті Гуамангі «Сан Крістобаль» в Айакучо (Universidad San Cristóbal de Huamanga, Ayacucho), Педагогічному університеті Бразилії (Universidad Pedagógica FCBIVE del Brasil), Університеті Вальпараїсо, Чілі (Universidad de Valparaíso, Chile), Університеті Болівії «Сан Андрес» (Universidad de San Andrés de Bolivia), Університеті інків «Гарсіласо де ла Вега», Перу (Universidad inca «Garcilazo de la Vega»), Національному університеті Сан Маркоса, Перу (Universidad Nacional de San Marcos), Національному

університеті «Федеріко Війареаль», Перу (Universidad Nacional «Federico Villareal»), Національному педагогічному університеті Кантуті, Перу (Universidad Nacional de Educación de la Cantuta), Венесуельському університеті «Рафаель Урданета» (Universidad «Rafael Urdaneta» de Venezuela) та інших [3, С. 107-116].

Інституціалізації освіти дорослих в Латинській Америці та офіційному визнанню андрагогіки як науки про навчання дорослих сприяли також регіональні наукові заходи. Так, у 1976 р. у Лімі, Перу, був проведений Перший міжнародний семінар з андрагогіки; у 1979 р. – Перший національний конгрес з андрагогіки; у 1980 р. – Другий міжамериканський конгрес з андрагогіки. У 1980 р. у м. Форт де Франс, Мартініка (Карибські острови) відбулась Перша регіональна конференція з андрагогіки; у 1981 р. у м. Калі, Колумбія, – Друга регіональна конференція з андрагогіки; у 1982 р. у м. Сан Хосе, Коста Ріка, – Третя регіональна конференція з андрагогіки у 1976 р. [3, с. 107-116].

Важливо звернути увагу на те, що вагомим результатом вищеозначених регіональних науково-андрагогічних заходів стало остаточне визнання андрагогіки як науки та визначення її наукових ознак, а також чітке виокремлення професії андрагога, та її розбіжностей з професією педагога. Конгреси, конференції, семінари сприяли також розповсюдженню андрагогічних ідей та обговоренню взаємовідносин андрагогіки з іншими науковими дисциплінами.

У 1982 р. почав свою діяльність Міжнародний інститут з андрагогіки (Instituto Internacional de Andragogía – INSTIA), чиїми цілями є розповсюдження андрагогічних ідей та інформації про андрагогічну практику (освіту дорослих), сприяння соціально-андрагогічним науковим дослідженням; організація курсів з підготовки та підвищення кваліфікації інструкторів та персоналу, що працюють з дорослими та викладають на андрагогічних навчальних курсах, або працюють у відділах соціального захисту; сприяння обміну андрагогічним досвідом; оприлюднення результатів андрагогічної практики; розвиток зв'язків та підписання угод про співробітництво із закладами, що займаються питаннями андрагогіки [3, сс. 107-116].

Інституціалізації освіти дорослих у латиноамериканських країнах сприяли також науково-педагогічні праці таких видатних науковців регіону: Ф. Адама, Х. Алонсо, А. Алькали, Г. Арройо, А. Баттро, А. Галісії, С. Діас-Діаса, Г. Ернандеса, М. Ібарролі, Е. Ітурральде, С. Камперо, А. Каналеса, П. Касау, Ф. Лопес-Пальми, Р. Лудохоського, А. Маркеса, Р. Піньєро, М. Родрігес-Конде, М. Руйса та ін.

Одним з видатних латиноамериканських теоретиків освіти дорослих є Домінго Тірадо-Бенеді (1898-1971 рр.), який народився в Іспанії, а з 30-х рр. ХХ ст. жив у Мексиці. Він вважав, що науку, традиційно названу педагогікою, доречно називати агологікою та підрозділяти її на пайдагогіку (науку про виховання дітей дошкільного віку); педагогіку (науку про навчання дітей молодшого шкільного віку); гебегогіку (науку про освіту підлітків та середню освіту); андрагогіку (науку про освіту молоді та дорослих середнього віку); геронтологіку (науку про навчання дорослих третього віку). Отже, Д. Тірадо-Бенеді довів у своїх працях, що освіта дорослих є окремою науковою дисципліною [6, сс. 117-128].

Особливий внесок у розвиток освіти дорослих зробив видатний бразильський андрагог Пауло Фрейре (1921-1997 рр.), яким розроблена так звана «педагогіка визволення», або «критична педагогіка», «педагогіка пригнічених», «педагогіка питань». Дана теорія має за мету виховання політичної свідомості представників (молоді та дорослих) пригнічених класів країн, що розвиваються. Вона базується на ідеї, що освіта не є аполітичною, будь-яка освітня діяльність є діяльністю ідеологічною, тому необхідно розкрити соціально-політичну та економічну реальність пригніченим класам. Її головними аспектами є наступні:

- навчання повинно базуватися на діалозі («педагогіка питань»), а не на формальній «префабрикованій» навчальній програмі («педагогіка відповідей»);

- оточуюче середовище є важливим елементом навчання, яке ні в якому разі не може бути лімітоване тільки роботою в класі та засвоєнням знань з книжок; учнів треба навчити «читати», розуміти свій контекст та увесь світ;

- необхідно виховувати політичну свідомість у представників пригнічених класів через освіту.

Важливо роз'яснити маргінальним групам населення, що їх ситуація не є детермінованою ні генетичними, ні культурними, ані класовими факторами; маргінальність – це умова життя, тому відповідальністю кожної людини є прикласти всі зусилля, щоб змінити ці умови, покращити своє життя за допомогою освіти [4, с. 47].

Головними принципами педагогіки П. Фрейре є індивідуалізація навчання (кожна людина є унікальною); автономія (кожен повинен досягти самовизволення); соціалізація (досягнення самовизволення разом з іншими); творчість, активність (від людини залежить розбудова реальності).

Слід зазначити, що в основі народної освіти лежить ідея кардинальної перебудови суспільного устрою, що базуватиметься на турботі про людину. Ця перебудова може бути досягнута тільки

за ліквідації неписьменності магірнальних груп населення та їх неформальної освіти в гуртках та суспільно-політичних організаціях, налаштованих проти формальної освіти та агресивно-капіталістичних прагнень діючого уряду [7, с. 58].

Таким чином, в середині ХХ ст. в латиноамериканському науковому просторі з'являється новий підхід до освіти дорослих та нова андрагогічна парадигма, що відповідають специфічним умовам даного історичного, економічного, соціально-політичного та географічного контекстів. Андрагогіка визначається науковцями цього регіону як освітня дисципліна, метою якої є розуміння дорослого учня з точки зору всіх компонентів, що становлять людину: фізіологічних, психологічних та соціальних. Отже, андрагогіка є міждисциплінарною наукою, що спирається на інші сфери знань: фізіологію, психологію, соціологію, політекономіку, тощо. Вона вимагає від дослідників особливої поваги та етичного ставлення до суб'єктів дослідження, високого рівня свідомості та почуття соціального обов'язку, володіння комунікативними навичками [5, с. 169].

Особливою повинна бути також і методика викладання дорослим учням, яка не є однаковою в різних соціально-політичних та економічних умовах. Латиноамериканська андрагогічна модель, що базується на вченні П. Фрейре, визначає людину, як творця власної історії та обґрунтовує новий тип освіти, що є протилежним офіційному, «ринково-банківському» навчанню: «ніхто нікого ніколи не виховує і не навчає, ніхто не навчається сам по собі; людина уособлює знання опосередковано через соціум» [4, с. 93]. Цим висловом П. Фрейре визначив основний принцип освіти дорослих, що заснований на ідеї андрагогічного досвіду й виражається в тому, що кожний індивід має потенціальний досвід, отриманий у власному соціально-культурному контексті та який є фундаментальним для його навчання.

Отже, новий метод викладання дорослим базується на принципі розподілу влади та передбачає не вертикальне, як в традиційній педагогічній моделі, а горизонтальне розташування акторів навчального процесу, їх активну участь у ньому. Ролі кожного учасника є різними, вчитель-посередник і учень-учасник розуміють, що їх функції в навчальній структурі не є однаковими, проте вони є рівноправними. Інакше кажучи, відносини між вчителем і дорослим учнем не є відносинами між «тим, хто знає» й «тим, хто не знає», як-то відбувається у випадку з навчанням дітей. На відміну від цього, між суб'єктами освіти встановлюються відносини взаємоповаги, взаєморозуміння, толерантності, які є базою демократичної культури [8, с. 138].

Слід зазначити, що принципи народної освіти мали великий відгук в Латинській Америці також з причини, що на протязі багатьох століть країни цього регіону жили під гнітом авторитарних систем управління на всіх державних рівнях, а навчальні заклади, як важливий інструмент ідеологічного апарату, слугували вихованню молодого покоління в дусі нерівності, експлуатації, покірності. Як відомо, авторитарні моделі правління породжують пригночених, покірних, залежних громадян. В латиноамериканському суспільстві ця пригноченість й досі відчувається в сім'ї, навчальних та інших соціальних закладах, політичних структурах, тощо. Почуття залежності є таким сильним, що на психологічному рівні стає необхідним відчувати себе пригноченим, тому що втрачається почуття життєвої орієнтації та самого сенсу життя. Таким чином, на народну освіту, що заснована на ідеї визволення через виховання політичної свідомості пригночених мас, в латиноамериканському регіоні покладаються великі сподівання [5, с. 173].

Особливий внесок в розвиток андрагогіки та освіти дорослих зробив венесуельський учений Фелікс Адам (1921-1991 рр.). За Ф. Адамом, практика освіти дорослих базується на трьох принципах: горизонтальність, партисипативність, синергізм. Перший з них стосується того, що між учнями й викладачем повинні встановитися відношення «на рівних», тобто вони мають у рівній мірі нести відповідальність за результати навчання, розподіляти обов'язки та поводити себе відповідно для забезпечення необхідних квалитативних і квантитативних умов навчального процесу.

Квалитативні умови відносяться до того факту, що учень і викладач є дорослими людьми з певним життєвим досвідом, тому навчання повинно організовуватися з урахуванням зрілості, прагнень, потреб, досвіду та інтересів дорослих. Квантитативними умовами є фізичний стан, здоров'я, самопочуття акторів навчального процесу в залежності від їх віку (наприклад, після сорока років починає падати зір, слух, знижується швидкість реакції центральної нервової системи тощо), проте, вони можуть компенсуватися, якщо під час занять пануватиме відповідний доброзичливий психологічний клімат. Існують також інші психологічні фактори, що забезпечують горизонтальність процесу навчання дорослих, наприклад, Я-концепція та емоційні чинники. Принцип горизонтальності сприяє продуктивній взаємодії між учнем й інструктором, взаємообміну досвідом і знаннями, взаємозбагаченню та взаєморозвитку [1].

Інший венесуельський дослідник Адольфо Алькала (1927-

2005 рр.) в своїй роботі «Андрагогічна практика з дорослими похилого віку» визначає андрагогіку як науку й майстерність, що є частиною антропології – науки про освіту впродовж всього життя – та базується на ідеї горизонтального навчання і активної участі в освітньому процесі всіх його акторів. А. Алькала визначає андрагогічну практику як суму дій, завдань, відповідних андрагогічних принципів й стратегій, а також наявність сприятливих умов навчання, що покликані допомогти дорослому в процесі придбання знань [2, сс. 35-49].

Значний внесок у розвиток андрагогіки й професійної освіти маргіналів зробив також аргентинський учений Роке Луїс Лудохоський (народ. у 1930 р.). Працюючи над загальною теорією освіти, він, як і його попередник Д. Тірадо-Бенеді, висловив ідею про те, що наука, яка займається питаннями виховання й навчання, не може називатися педагогікою, тому що цей термін стосується лише освіти дітей певного віку (перші роки життя і до 13 років). За Р. Лудохоським, ця наука, перш за все, є наукою про людину і її розвиток, тому людина є як об'єктом, так і суб'єктом досліджень у даній області знань. Таким чином, з метою успішної організації виховання й навчання необхідно, по-перше, досконало вивчити психологічні особливості людини на кожному етапі її розвитку. Отже, науку про розвиток людини та її освіти доречно називати антропологією (ісп. – antropología).

Отже, інституціоналізації освіти дорослих у Латинській Америці сприяли проведення національних, регіональних та міжнародних науково-андрагогічних заходів, створення Регіонального центру фундаментальної освіти в Латинській Америці (КРЕФАЛ), Ради з освіти дорослих Латинської Америки (СЕААЛ), започаткування національних асоціацій андрагогіки (починаючи з 70-х рр. ХХ ст.), Міжамериканської федерації освіти дорослих (1970 р.) і Міжнародного інституту з андрагогіки (1981 р.); консолідація системи професійної підготовки спеціалістів для навчання дорослих, післядипломної освіти андрагогів, розвиток андрагогіки як науки в латинокарибському регіоні, проведення науково-андрагогічних досліджень, науково-андрагогічні праці латиноамериканських учених Ф. Адама, Х. Алонсо, А. Алькали, Г. Арройо, А. Баттро, А. Галісії, С. Діас-Діаса, Г. Ернандеса, М. Ібарролі, Е. Ітурральде, С. Камперо, А. Каналеса, П. Касау, Ф. Лопес-Пальми, Р. Лудохоського, А. Маркеса, Р. Піньєро, М. Родрігес-Конде, М. Руїса та ін.

Література

1. Adam F. Metodología Andragógica. Caracas: Anea Fidea, 1971. – 246 p.
2. Alcalá A. ¿Es la Andragogía una Ciencia? // Postgrado UNA. Caracas, Venezuela, 1997. – P. 35-49.
3. Alvarez A. Desarrollo histórico de la andragogía // Alcalá A. Andragogía. Libro Guía de Estudio. Caracas: Postgrado UNA., 1999. – P. 107-116
4. Freire P. Pedagogy of the Oppressed / P. Freire. – N. Y.: Herder and Herder, 1970. – 210 p.
5. Greaves C. Un nuevo sesgo 1958-1964 // Vázquez J. Z. Historia de la alfabetización y de la educación de adultos en México. El México de los grandes cambios. La época contemporánea. Tomo 3. – México: El Colegio de México – INEA, 1994. – P. 161-189.
6. Juan-Borroy V. El pedagogo aragonés Domingo Tirado Benedí. Notas sobre su vida y obra // Anales IX. Anuario del Centro de la Universidad Nacional de Educación a Distancia en Calatayud, 2001. – P. 117-128 http://www.unizar.es/cce/vjuan/domingo_tirado.htm
7. Tendencias pedagógicas contemporáneas. Habana: Universidad de la Habana, CEPES, 1999. – 320 p.
8. Torres Perdomo M., Fermín González I., Piñero R. M., Arroyo G. C. La Praxis Andragógica. ULA. Mérida, Venezuela, 1994.

Жижко Елена – кандидат педагогических наук, докторант
отдела андрагогики Института педагогического образования и
образования взрослых НАПН Украины
E-mail: eanatoli@yahoo.com

ИНСТИТУЦИАЛИЗАЦИЯ ОБРАЗОВАНИЯ ВЗРОСЛЫХ В ЛАТИНСКОЙ АМЕРИКЕ

Аннотация. Статья является результатом научно-педагогического исследования, целью которого был анализ процесса институционализации образования взрослых в Латинской Америке. Автором выявлено, что институционализации образования взрослых в Латинской Америке способствовали региональные и международные научно-андрагогические мероприятия, создание региональных организаций андрагогов, научно-андрагогические исследования.

Ключевые слова: образование взрослых, процесс институционализации, системы образования Латинской Америки.

Zhizhko Elena – Candidate of Pedagogical Sciences, Doctoral Candidate in the Andragogy Department of the Institute of Pedagogical and Adult Education's of NAPS of Ukraine.
E-mail: eanatoli@yahoo.com

INSTITUTIONALIZATION OF ADULT EDUCATION IN LATIN AMERICA

Summary. *This article presents results of scientific-pedagogical research, whose goal was to analyze the process of institutionalization of adult education in Latin America. To the institutionalization of adult education in Latin America, contributed the realization of national, regional and international research and andragogical measures, the establishment of the Regional Centre for adult education in Latin America (CREFAL), the Council for Adult Education in Latin America (CEAA), the establishing of national andragogic associations (starting in 70th of the twentieth century), Inter-American Federation of adult Education (1970) and the International Institute for andragogic (1981), consolidation of vocational training for adult education, postgraduate andragogic education, the development of andragogic as a science in Latin American region, andragogical researches of Latin American scientists (F. Adam, J. Alonso, A. Alcalá, G. Arroyo, A. Battro, C. Campero, A. Canales, P. Casau, S. Diaz-Diaz, P. Freire, A. Galicia, G. Hernandez, M. Ibarrola, E. Iturralde, F. Lopez-Palma, R. Ludojosky, A. Marquez, R. Piñero, M. Rodriguez-Conde, M. Ruiz et al).*

So, the author determines that for the institutionalization of adult education in Latin America, the regional and international scientific-andragogical measures, establishing of regional andragogic organizations, andragogical researches must be introduced.

Keywords: *adult education, the process of institutionalization, the education systems in Latin America.*

УДК 378

Пазюра Наталія Валентинівна – кандидат педагогічних наук, доцент, докторантка відділу порівняльної професійної педагогіки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України

E-mail: npazyura@ukr.net

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ВИРОБНИЧОГО ПЕРСОНАЛУ ЯПОНІЇ І ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ ЗОВНІШНІМИ ПРОВАЙДЕРАМИ ПІДГОТОВКИ

Виробництво, як головний споживач кваліфікованих людських ресурсів і основний двигун економічного розвитку країни пред'являє все більш високі вимоги до професіоналізму виробничого персоналу. Посилення конкуренції на світовому ринку актуалізує питання накопичення і розвитку людських ресурсів, здатних виробляти нову конкурентоспроможну продукцію, самостійно і творчо вирішувати поточні проблеми виробництва.